

Dosarul nr.1ra-455/2022
1-19173189-01-1ra-24032022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

18 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Cobzac Elena,
Judecători – Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Harea Anton, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 iulie 2020, în cauza penală în privința lui

Harea Anton XXXXX

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 31.10.2019 – 27.11.2019;
Instanța de apel: 11.01.2020 – 27.07.2020;
Instanța de recurs: 24.03.2022 – 18.05.2022.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 27 noiembrie 2019, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Harea Anton, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 3 ani.

A fost dispusă încasarea de la Harea Anton în beneficiul statului suma de 1 052,59 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că Harea Anton XXXXX la 29 septembrie 2019, în intervalul de timp cuprins între ora 03:00 – 04:00, intenționat, fiind în stare de ebrietate produsă de alcool, având intenția de a aplica violență domestică în privința unui membru ai familiei sale, în scop de atingere a vieții și integrității corporale și psihologice a acesteia, în propria locuință, amplasată din localitatea XXXXX, a inițiat un conflict cu fiul său minor Harea Andrei născut la XXXXX, pe fonul unor probleme familiare, apoi în scop de impunere a voinței

sale, a aplicat violență psihologică în privința lui, manifestată prin înjurare și insultare, provocându-i sentimentul de temere și neliniște, după ce a aplicat violența fizică, manifestată prin aplicarea a unei lovituri cu un cuțit de bucătărie în partea stângă a corpului.

Ca rezultat de la lovitura primită, potrivit raportului de expertiză judiciară medic-legal nr.XXXXXX, la 16 octombrie 2019, minorul Harea Andrei, s-a ales cu leziuni corporale grave periculoase pentru viață, sub formă de: plagă înțepat-tăiată, penetrantă în cavitatea pleurală stângă, cu lezarea pleurei parietale, hemotorace (200ml).

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, procurorul a declarat apel prin care a solicitat casarea parțială a acesteia cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Harea Anton recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(3) lit. a) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului a invocat că, pedeapsa aplicată este prea blândă în sensul aplicării față de inculpat a prevederilor art.90 Cod penal, considerând că această soluție este una greșită și care nu corespunde scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului.

Acuzatorul de strat consideră că, pedeapsa stabilită inculpatului este vădit neproportională celor comise și urmările produse, aplicată cu abatere de la criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art.75 Cod penal, aplicarea unei pedepse neprivative de libertate nu-și va produce efectul, pentru ca inculpatul să-și facă concluziile necesare de a nu comite în continuare abateri de lege. Prima instanță a dat o apreciere subiectivă și neargumentată ce ține de aplicarea art.90 Cod penal, or, pedeapsa aplicată de prima instanță, nu va contribui la realizarea scopului pedepsei penale și anume - corectarea și reeducarea persoanei care a comis infracțiunea dată, precum și curmarea și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

3.1. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Luchian Ion în numele inculpatului, solicitând casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care lui Harea Anton să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

În motivarea apelului a invocat dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale înfăptuită de către prima instanță, pe care o consideră prea aspră, ținând cont de faptul că inculpatul a recunoscut vina, a înaintat cerere de examinare a cauzei penale în baza art.364¹ Cod de procedură penală.

Apărarea consideră că, la stabilirea pedepsei ca circumstanțe atenuante pot fi considerate ilegalitatea sau imoralitatea acțiunilor victimei, dacă ele au provocat infracțiunea, or, instanța nu a luat în considerație și nu a dat apreciere acțiunilor părții vătămate Harea Andrei, care a inițiat conflictul aplicând forță față de tatăl său. Astfel, inculpatul, prin sentința contestată, nu a beneficiat de privilegiul efectelor circumstanțelor atenuante asupra formei și termenului pedepsei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 iulie 2020, a fost respins apelul declarat de partea apărării, ca nefondat, apelul procurorului a

fost admis, cu casarea sentinței în partea individualizării pedepsei, fiind pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Harea Anton recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă închisoare pe un termen de 6 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, în urma analizei materialelor cauzei, în raport cu normele relevante la caz, a constatat că, prima instanță a îndeplinit strict cerințele dispozițiilor art.364¹ alin.(1) Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, nu a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că instanța de apel nu este în drept a reține o altă situație de fapt decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Harea Anton de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(3) lit. a) Cod penal.

Referitor la pedeapsă, instanța de apel a apreciat că, există temei legal pentru casarea sentinței întrucât, la soluționarea chestiunii respective nu s-a acordat deplină eficiență dispozițiilor art.art.7, 61, 75 Cod penal, pedeapsa stabilită de prima instanță fiind prea blândă în raport cu circumstanțele de drept și de fapt stabilite pe cauză, precum și gravitatea faptei infracționale săvârșite de către inculpatul Harea Anton.

Cu privire la individualizarea pedepsei, instanța de apel a constatat că prima instanță pripit a conchis că în privința lui Harea Anton sunt aplicabile prevederile art.90 alin.(1) Cod penal, întrucât sancțiunea art.201¹ alin.(3) lit. a) Cod penal, prevede pedeapsa cu închisoare de la 6 la 12 ani, astfel, la adoptarea soluției, urma să țină cont că inculpatul nu întrunește cerințele normei materiale, urmând să execute pedeapsa reală cu închisoare, din care considerent, instanța de apel a apreciat necesitatea casării sentinței în partea stabilirii pedepsei în temeiul art.90 Cod penal.

În context, ținând cont de prevederile art.art.7, 61, 75, 76, 77 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită din intenție, de personalitatea inculpatului, care nu se află la evidența medicului psihiatru, a recunoscut vina incriminată, cauza penală fiind examinată în procedura simplificată în ordinea art.364¹ Cod de procedură penală, instanța de apel a conchis că prima instanță prematur a stabilit posibilitatea aplicării prevederilor art.90 Cod penal.

Anume pedeapsa privativă de libertate este echitabilă la caz, care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Harea Anton, prin care, fără a invoca unul din temeiurile pentru recurs prevăzute la

art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, neprivativă de libertate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

6. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursului depus de partea apărării, și a pledat pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind declarat peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Analizând materialele cauzei, Colegiul penal constată, că conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 27 iulie 2020 (f.d.197-200, vol. I), a fost pronunțat dispozitivul deciziei instanței de apel în prezența inculpatului Harea Anton, cu înștiințarea acestuia despre pronunțarea și primirea deciziei integrale, pentru data de 12 august 2020.

Reieșind din actele cauzei, rezultă că la data stabilită – 12 august 2020 inculpatul Harea Anton, din motive necunoscute, nu s-a prezentat la pronunțarea deciziei motivate, însă la 24 august 2020, în adresa acestuia a fost expediată copia deciziei motivate, potrivit scrisorii anexate la materialele dosarului (f.d.214, vol. I).

Astfel, Colegiul penal menționează că, potrivit prevederilor art.422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel, curge de la data pronunțării acesteia.

Așadar, în speță, termenul de declarare a recursului conform art.422 Cod de procedură penală, a început să curgă din 13 august 2020, iar ultima zi pentru declararea recursului fiind 12 septembrie 2020, pe când recursul ordinar declarat de inculpatul Harea Anton a fost depus la 10 martie 2021, prin urmare, cu omiterea termenului de 30 de zile stabilit de lege.

În astfel de circumstanțe, rezultă că recursul declarat de inculpatul Harea Anton, urmează a fi respins ca inadmisibil, deoarece este depus peste termen.

Colegiul penal menționează, că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca inadmisibil fiind tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Mai mult, Colegiul penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării

termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza *Ponomariov vs Ucraina* (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza *Bodiu vs. Republica Moldova* din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

8. În temeiul art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Harea Anton, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 iulie 2020, în cauza penală în privința lui *Harea Anton XXXXX*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 30 iunie 2022.

Președinte

Cobzac Elena

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie